

Flaminia Stârc-MECLEJAN

***Responsabilitatea socială corporativă
și nevoia de noi principii în dreptul societar***

Autoarea este cercetător post-doctorat la Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept

Această lucrare a fost finanțată din contractul POSDRU/159/1.5/S/133255, proiect strategic ID 133255 (2014), cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013.

Flaminia Stârc-MECLEJAN

**Responsabilitatea socială
corporativă și nevoia de noi
principii în dreptul societar**

Universul Juridic

București

-2015-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2015, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STÂRC-MECLEJAN, FLAMINIA**

**Responsabilitatea socială corporativă și nevoia de noi
principii în dreptul societar / Flaminia Stârc-Meclejan. -**

București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-728-9

347.72

REDACTIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Sibilei

„Why, it’s a theory, yes; you can’t see it; can’t touch it; it’s a theory. But what matters to me is not whether it’s true or not but that I believe it to be true, or rather, not that I *believe* it, but that *I* believe it . . . I trust I make myself obscure?”

(R. Bolt, *A Man for all Seasons*)

Avertisment

„Nicio problemă nu a fost rezolvată de la același nivel de conștiință la care a fost creată”

(Einstein)

Ca juriști ne raportăm la o societate, reglementată sau nu de Legea nr. 31/1990, ca fiind acel contract prin care două sau mai multe persoane se obligă reciproc să coopereze pentru desfășurarea unei activități și să contribuie la aceasta prin aporturi bănești, în bunuri, în cunoștințe specifice sau prestații, cu scopul de a împărți beneficiile sau de a se folosi de economia ce ar putea rezulta [art. 1881 alin. (1) C. civ.]. În cazul societății comerciale, accentul cade, invariabil, pe scopul acestei societăți, de a obține profit.

Uităm faptul că, fie că vorbim de *societăți comerciale* sau de *companii*¹, ne referim de fapt la întreprinderi colective, special concepute, privind în urmă la istoria lor, ca forme de asociere umană cu rolul de a transcende individualul. Aceasta, chiar dacă, raportându-ne la etimologia lor [latinul *societas* având sensul de „întâlnire și comunitate”² iar *compagnia (cum panis)* însemnând „a împărți pâinea împreună”³], cei doi termeni evocă prin ei înșiși locul în care își găsesc originile atât *societățile comerciale* cât și *companiile*, în relațiile de încredere și de cooperare⁴, putând fi chiar folosiți alternativ, din acest motiv.

Scopul comun a însoțit, așadar, crearea și dezvoltarea companiilor, dar rolul lor social și responsabilitățile sociale corespunzătoare au suferit, de-a lungul timpului, transformări importante⁵, luând în ultimii ani proporții greu de înțeles prin prisma a ceea ce s-a întâmplat, chiar acum numai câțiva zeci de ani. Răspunzând criticilor, căutând soluții pentru a se adapta sau din multe alte

¹ Prin societăți comerciale sau companii înțelegem societățile reglementate de Legea nr. 31/1990.

² De exemplu, B. Cassin (editor), *Dictionary of Untranslatables: A Philosophical Lexicon*, Princeton University Press, 2014, disponibilă online la adresa: <https://books.google.ro/books>

³ De exemplu, J. Micklethwait, A. Wooldridge, *The Company: A Short History of a Revolutionary Idea*, The Modern Library, New York, 2003, disponibilă online la adresa: <https://books.google.ro/books>

⁴ M. Kerr, R. Janda, C. Pitts, *Corporate Social Responsibility - A Legal Analysis*, LexisNexis, Canada, 2009, p. 57.

⁵ A se vedea, de exemplu, R. Szramkiewicz, O. Descamps, *Histoire du droit des affaires*, ed. 2, LGDJ, Paris, 2013.

motive, despre care vom discuta, societățile comerciale s-au "redefinit", adoptând o adevărată nouă filosofie, a responsabilității sociale.

De aceea, a vorbi astăzi în cazul companiilor strict de scopul obținerii de profit este, cel puțin, inexact.

Să încercăm să ne imaginăm o lume ideală. Ar fi cea lume în care cu toții am fi implicați în orice problemă de interes general care ar apărea, problemă care ne afectează, până la urmă, pe fiecare dintre noi? Orice s-ar întâmpla, am construi soluțiile împreună, respectându-ne punctele diferite de vedere, am aplica legea fără abateri, am fi uniți cu toții spre realizarea binele comun.

În realitate, toate aceste lucruri sunt posibile, într-o mai mare sau într-o mai mică măsură ... Pentru că, așa cum ne sugerează teoria lui Herbert Simon, la fel cum orizontul nostru de așteptări este mărginit de „raționalitatea noastră limitată”¹, există un punct terminus până la care ne putem aștepta să se desfășoare și angajamentele noastre sociale².

Să recunoaștem: nu avem, în primul rând, acces nelimitat la informații, căci informarea adecvată cere timp și bani, iar rezervele noastre de acest tip sunt în cantități din oficiu diferit măsurate. Apoi, dispunem de abilități cognitive care nu ne permit să obținem, la fel ca niște calculatoare, o imagine sinoptică a situațiilor în care ne aflăm, având acces la analize exhaustive legate de costuri și beneficii.

Din aceste motive, nu putem pur și simplu face alegerea optimă, adică selecta, obiectiv vorbind, cea mai bună dintre toate alegerile posibile. Putem face, în schimb, cea mai bună alegere din punctul de vedere al propriilor noastre criterii: ne oprim căutarea de informații atunci când considerăm că soluția la care am ajuns este cea mai bună - subiectiv vorbind. În plus, de cele mai multe ori preferințele noastre sunt schimbătoare, în funcție de timp și de împrejurările în care ne aflăm, sau pot fi contradictorii.

Din punctul de vedere al lui Herbert Simon, așadar, alegerile noastre sunt raționale, fiind supuse unui proces de selecție pentru ca noi să putem face cea mai bună alegere (subiectivă) posibil, raționalitatea fiind însă limitată de mediul înconjurător. Suntem limitați atât la nivel individual, cât și la nivelul colectiv, al comunității.

Când vine vorba despre drept, respectiv despre normele juridice care îl compun, tot la fel se întâmplă. Ele pot fi pe deplin realizate atunci când sunt receptate prin prisma experienței noastre. Cu cât orizontul nesiguranței se extinde și lasă mai mult spațiu speculației, cu atât valoarea normelor se

¹ H. Simon, *Administrative Behavior*, The Free Press, 1947.

² Herbert Simon și-a fundamentat conceptul pe critica teoriei economice existente la momentul respectiv, care folosind criterii abstracte, împiedica înțelegerea raționalității anumitor decizii.